

דבר נשיא המדינה בקבלת הפנים לכבוד החברים החדשים

כ"ה בכסלו תשס"ב (10.12.01)

אני שמח לברך את האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, המרכזת ומאגדת את אנשי המדע הדגולים ואנשי הרוח, מוסד המוסיף מוניטין ומפאר את שמה של מדינת ישראל ברחבי העולם.

חובת כולנו לפעול לעידוד הפעילות המדעית בישראל, לעודד את החשיבה המדעית ואת היצירה המדעית. לפעילות של הקהילה המדעית חשיבות בין-לאומית, חשיבות לאומית, וחשיבות ממלכתית. יש משמעות רבה גם לאינטגרציה ולשיתוף הפעולה בין המחקר והפיתוח הטכנולוגי ובין המחקר המדעי הבסיסי.

תשתית טכנולוגית-מדעית היא מרכיב חשוב בעצמתה הכלכלית והביטחונית של מדינת ישראל, ויש בה תרומה ייחודית ליתרון איכותי. חובתנו להשקיע בפיתוח תשתית לאומית למדע ולטכנולוגיה כדי להגביר את יתרונה של מדינת ישראל במדע ולהשתלב במערך המדעי בעולם. מובן שהפניית המחקר והפיתוח לאפקטים יישומיים, תעשייתיים ורפואיים צריכה להיעשות מתוך שמירה על עקרונות של מוסר ואיכות. חברי האקדמיה הלאומית למדעים, אתם הבסיס האיתן לכל אלה, הגוף המייצג של הקהילה המדעית במדינה ומקור גאווה למדינת ישראל. לקהילה המדעית בישראל אמות מידה גבוהות ורמת מחקר גבוהה. לפיכך חובה ישירה מוטלת על הציבור ועל המדינה לעשות למען הגדלת המשאבים לקידומן של מערכות ההשכלה הגבוהה והמחקר המדעי.

מדינת ישראל המשקיעה במחקר המדעי, העמידה אנשי מדע דגולים, קלטה מדענים עולים, טיפחה כישרונות מקומיים, והיא מתברכת באוניברסיטאות מחקר, באנשי מדע דגולים, בפתוחות לעולם המדע ובעצמאות מדעית.

לצערנו יש פער אדיר בין העילית המדעית ובין השכבות החלשות במדינה, אי-השוויון בחלוקת ההכנסות, העוני והפערים הוא מן הגדולים בעולם המערבי. נתוני העוני שפורסמו היום מעוררים בי חרדה ודאגה.

עצמה כלכלית, מדינית וביטחונית תלויה גם במדע ובטכנולוגיה וגם בחוסן החברתי, ונחוצה היערכות מתאימה להשגתם. יש לטפח את הידע המדעי והטכנולוגי אך גם לשמרו ולמנוע בריחה מעבר לים, ויש להחזיר ארצה כוחות מחקר ישראליים.

מימין לשמאל: כרוסי' רות ארנון, כרוסי' יהודה באואר, כרוסי' אורי זליגסון, נשיא האקדמיה כרוסי' יעקב זיו, כרוסי' אמיר פנואלי, כרוסי' יורם צפריר,

קבוצה קטנה של מדענים ישראלים הובילה לביסוס מעמדנו הבין-לאומי. כל ירידה בשיעור הגידול של הצמיחה המדעית היא דריכה במקום. הפוטנציאל המדעי בישראל הוא גדול ואדיר, אך הוא יכול להשתנות. לכן עלינו להמשיך בשיתוף הפעולה בין הממשלה והסקטור הפרטי ובין מוסדות המחקר והמדע ולממש מדיניות מחקר ופיתוח לשימור העילית המדעית בישראל ולטיפוחה. חוד החנית של המחקר המדעי בישראל היא קבוצה קטנה של מדענים ישראלים מעולים המובילה את המוניטין הבין-לאומיים של ישראל. עדיין האנושות זקוקה להשלמת תכניות מחקר לא רק כדי לספק את הסקרנות האינטלקטואלית, אלא גם כדי להקל את המצוקות והתחלואים בתחומים חיוניים וקריטיים.

ישראל העניקה עצמאות מדעית למדענים. הישיגים המדעיים זוכים להכרה בין-לאומית רחבה, ותרומתכם לאנושות חורגת מעבר לתחום התמחותכם האקדמי. בוודאי יש לכם סיפוק רב מהגילויים המדעיים ומהתרומה של המחקר המדעי לאנושות.

בתחילת המאה ה-21 מוטלת על קהילת המדענים הבין-לאומית אחריות כבדה, אולי יותר מבכל תקופה אחרת. העצמה וההשפעה

דברי נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, פרופ' יעקב זיו, בטקס שבו העניק לו נשיא המדינה את כתב המינוי לתקופת כהונה שלישית

כ"ה בכסלו תשס"ב (10.12.2001)

ברצוני להודות לך, אדוני הנשיא, על שהענקת לי את כתב המינוי לתפקיד נשיא האקדמיה לתקופת כהונה שלישית של שלוש שנים.

על פי חוק האקדמיה, מינוי נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים כמו מינוי חברי המועצה להשכלה גבוהה הוא מטעם נשיא מדינת ישראל והוא מסמל את עצמאותן של מערכות ההשכלה הגבוהה והמחקר בארץ. מערכות אלו הן מקור גאווה ותרומה לחוסנה התרבותי, הכלכלי, החברתי והביטחוני של מדינת ישראל.

משולה מערכת ההשכלה הגבוהה ל"זית רענן יפה פרי-תואר" (ירמיהו י"א, ט"ז) – תואר תרתי-משמע. אף על פי כן על עצמאות המערכת מאימות בעת האחרונה כמה הצעות חוק פרטיות והחלטות ממשלה. אני מקווה כי לא יתקיים בנו המשכו של אותו פסוק מספר ירמיהו "לקול המולה גדולה הצית אש עליה ורעו דליותיו".

אדוני הנשיא, החלטתך מאשתקד לכונן מסורת של הצגת חברי האקדמיה החדשים לפניך בטקס בבית הנשיא בחג האורים היא ביטוי נאה להכרת העם בישראל בהישגי מדעני ישראל ולהוקרת המדע, ועל כך אנו מודים לך.

רעיית נשיא המדינה גילה קצב, נשיא המדינה משה קצב, פרופ' מרדכי עקיבא פרידמן

של קהילת המדענים גדלה והולכת, וממשלות בעולם מתחשבות יותר מאי-פעם בחוות הדעת של המדענים. המחקרים המדעיים יכולים להביא ברכה לאנושות, אבל גם לידי הרס וחורבן. בעבר ידענו מדענים, מוזיקאים, ואנשי רוח שהעמידו את עצמם לרשות מכונת השמד והביאו לידי הרס וחורבן. עם החשיבות הרבה של המחקר וההתפתחות המדעית יש להיזהר שלא לפתח אטימות כלפי הערכים האנושיים, לא להשאיר אוכלוסיות מאחור ולהמריא לאופקים חדשים בלי לאבד את הרגש האנושי החם בלהיטות למחקר המדעי.

ואתם החברים החדשים שזה עתה נתקבלתם לאקדמיה, מוטלות עליכם האחריות והחובה לעמוד במשימות הנעלות שגוף זה נטל על עצמו, ועל כך – ברכותיי. אני מברך אתכם ומשבח אתכם. אזרחי ישראל גאים בכם.

אני מברך אתכם על שזכיתם לעשות עבודה מדעית חלוצית למען מטרות אנושיות נעלות.

אני מאחל לכם שהאנושות תתברך בכם ותפיק תועלת מהישגיכם.